

بررسی عفونت های تنفسی ویروسی در زائران

ایرانی حج تمتع سال ۱۳۸۳

- دکتر رسول همکار^{۱*}، دکتر سید منصور رضوی^۲، سمیه جلیلود^۳، زهرا سعادت‌مند^۴، زهرا نوروزبائی^۵، دکتر حسین ضیائی اردکانی^۶، دکتر طلعت مختاری آزاد^۷
۱. PhD ویروس شناسی - استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
۲. متخصص بیماریهای عفونی و گرمسیری - دانشیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
۳. کارشناس ارشد ویروس شناسی
۴. کاردان آزمایشگاه ویروس شناسی
۵. کارشناس آزمایشگاه ویروس شناسی
۶. متخصص بیماریهای عفونی و گرمسیری - دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۷. متخصص ویروس شناسی - استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

چکیده

سابقه و هدف: در سال ۱۳۸۳ هجری شمسی قریب به ۱۰۰۰۰۰ زائر ایرانی در مراسم حج حضور داشتند که نزدیک به ۸۰٪ آنان به گرفتاریهای تنفسی مبتلا شدند. این مطالعه با هدف بررسی فراوانی عوامل ویروسی در گرفتاری های فوق انجام گرفت. **مواد و روش ها:** نمونه های سرم و شستشوی گلوی بیماران به ترتیب با روش های ممانعت از هماگلوتیناسیون و ایمونوفلورسانس مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته ها: نتایج بررسی نمونه های شستشوی گلو نشان داد که در ۳۶/۲٪ موارد آدنوویروس و در ۱۳/۳٪ موارد ویروس های آنفلوانزا حضور داشتند. نتایج سرولوژیک نیز نشان از حضور بیشتر ویروس های آنفلوانزا داشتند؛ به طوری که در ۲۱/۵٪ سرمهای نوبت دوم افزایش حداقل چهار برابر عیار آنتی بادی در برابر حداقل یکی از ویروس های رایج مشاهده گردید که حاکی از عفونت اخیر آنفلوانزا می باشد. پارا آنفلوانزا در هیچ موردی دیده نشد، ولی در دو مورد ویروس سن سی شیال تنفسی شناسایی گردید.

نتیجه گیری و توصیه ها: نتایج حاکی از آن است که عمدتاً آدنوویروسها و ویروس های آنفلوانزا عوامل عمده بیماری های تنفسی ویروسی در بین حجاج ایرانی بودند. در عین حال نباید نقش عوامل عفونی دیگر و عوامل ایجاد کننده حساسیت را نادیده گرفت؛ چرا که در یک همچون تجمع های عظیمی همه انواع عوامل میکروبی بیماریزای تنفسی در صورت حضور می توانند همه گیری هایی را سبب شوند.

واژگان کلیدی: حج، بیماری های تنفسی، آدنوویروس، آنفلوانزا، ویروس سن سی شیال تنفسی و پارا آنفلوانزا ویروس

دریافت مقاله: تیر هشتاد و چهار پذیرش مقاله مرداد هشتاد و چهار

* آدرس برای مکاتبه: تهران - ۱۴۱۵۵ - تلفن: ۸۹۶۲۳۴۳ - فاکس: ۸۹۵۰۵۹۵. گروه پاتوبیولوژی، بخش ویروس شناسی، دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران
rhamkar@sina.tums.ac.ir

مقدمه

اندازه ای در موسم حج شایع است که هیچ کاروانی را بی نصیب نمی گذارد؛ به طوری که صدای سرفه های زائران در همه جا بدون هیچ وقفه ای شنیده می شود.

انبوه جمعیت زائران و ارتباطات بسیار نزدیک آنان امکان انتشار عوامل عفونی قابل انتقال از طریق هوا را به راحتی فراهم می سازد. عفونتهای حاد مجاری تنفسی در موسم حج، به ویژه در سالهایی که مراسم حج در فصل زمستان برگزار می گردد، بسیار متداول

هر سال در موسم حج تمتع، مکه و مدینه پذیرای بیش از دو میلیون نفر زائر از سراسر دنیا می شود. زائران از بیش از ۱۴۰ کشور دنیا برای به جا آوردن مراسم حج در بزرگترین همایش مذهبی جهان شرکت می جویند. علیرغم تمهیدات بهداشتی که از طرف کشور عربستان سعودی و هیات های پزشکی کشورهای مسلمان شرکت کننده در حج اعمال می گردد، بیش از نیمی از زائران به بیماری های تنفسی مبتلا می شوند (۱). این بیماری ها به